

[Petra Petersen.]

driver mennesker til fortvivlelse og til handlinger, som de under gode sociale forhold og levevilkår ikke kunne tænke sig at foretage.

Vi må også være klar over, at de tilstande, hvorunder store dele af befolkningen lever i dag, rammer kvinderne hårdere, end de rammer mændene; det tror jeg alle kvinder, i alt fald kvinderne her i rigsdagen, er enige om, det er de i alle tilfælde, når de står ude i befolkningen og taler ved møderne. Vi ser det bl. a. på de mange fortvivlede kvinder, der hver eneste dag søger døden sammen med deres børn; de foretrækker det fremfor at leve i et samfund, hvor de ikke har eksistensmuligheder; der er snart ikke en dag, hvor ikke et eller andet blad fortæller om en moder, der har taget sine børn med i døden, det sker både i København og i provinsbyer. Der er stadig nye tusinder af kvinder, der, fordi de ingen muligheder har for at sætte deres børn i verden under trygge kår, ikke kender anden udvej end kvaksalveren, en tilfældig nabokones tvivlsomme hjælp. Det er dog os, de valgte repræsentanter på denne rigsdag, der har ansvaret for de tilstande, der råder i befolkningen. Det er folket, der har valgt os til her på rigsdagen at lovgive, og lovgiver vi sådan, at folket på grund af lovens uretfærdighed, eller fordi vi mangler love, begår ulovligheder eller fortvivlede handlinger, er det os, der har ansvaret derfor, og det er os, der burde straffes.

Det lovforslag, som jeg har fremsat, og som i dag er til første behandling, er ikke forældet. Var man i befolkningskommissionen enig om, at der i 1930erne var trang til en lov om moderskabsydelse, må vi erkende, at trangten er større i dag, og med hensyn til den udearbejdende kvindes ret til at beholde sit arbejde under graviditeten og med hensyn til hendes ret til efter fødslen igen at komme i arbejde kan man i dag med endnu større styrke end før forlange en forbedret lovgivning. Desuden må man sikre hende den nødvendige svangerskabshvile med dagpenge.

Tusinder af ægteskaber er i dag baseret

på begge ægtefællers arbejde. Det er ikke længere alene i storbyen København, at kvinderne har arbejde udenfor hjemmet, det har de i lige så stort antal i provinsbyerne. De unge, som sætter bo i dag, må begge arbejde; hvordan skulle de ellers klare den dyre start af et hjem? Den unge kone kan ikke holde op med sit arbejde på grund af den dyre start og på grund af den store husleje og skatterne. Hvis det drejer sig om en familie med flere børn, er hustruens arbejde den eneste sikkerhed for, at familien får tøj. Når en arbejderfamilie skal leve af en ugeløn, er der ikke penge til tøj, det er en kendsgerning, som efterhånden er ved at gå op for store dele af befolkningen, og det må også engang gå op for medlemmerne af dette høje ting, selvom man ikke har den direkte føling med arbejderklassen, at sådan er det. Man kan ikke eksistere for en ugeløn i dag, i alt fald ikke hvis man skal have tøj. Det er også sådan i dag, at mange kvinder slet ikke tør slippe deres arbejde, arbejdsløshedens spøgelse hænger over hvert eneste hjem. Hvis manden bliver arbejdsløs, har man en lille smule sikkerhed for, at man med understøttelsen og kvindens løn så nogenlunde kan holde gælden fra hjemmet og i alt fald dække de faste udgifter. Kvinderne ved desuden af erfaring, hvor vanskeligt det er at få arbejde, hvis de først har forladt arbejdet; den dag man ikke længere har en arbejdsplads, man kalder sin, er det vanskeligt at komme ind igen. Vi kender altfor godt den tragedie, der hedder de enlige kvinder; vi ved, at når en kvinde igen skal have arbejde og hun er blevet 40—50 år, er det umuligt for hende at komme ind på en arbejdsplads; det gælder fabriksarbejdere, kontordamer, og det gælder i høj grad ekspeditricer, det gælder dem, der er gået fra det, man kalder fast arbejde, altså arbejde i stat og kommune, at de kommer ikke ind igen.

Når man ikke sikrer den udearbejdende kvinde svangerskabshvile med dagpenge, vil hun i mange tilfælde arbejde til den sidste dag før fødslen og igen optage arbejdet så hurtigt som muligt efter fødslen til skade for hende selv og fostret eller det nyfødte barn.